

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שלישי כ"ג באייר תשע"ז

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

קידושין - פ"א

1. **רב: שני אנשים מתייחדים עם אשה אחת, רק בעיר. אבל בדרך צריך לפחות שלשה שמא יצטרך אחד מהם להפנות. מנין רצו להוכיח כך? מכך ששינוי שמוסרים לבעל שני תלמידי חכמים ללוותו, משמע שיחד עם הבעל הם שלשה. יתכן שהטעם שצריך שלשה אינו משום יחוד, אלא שאם יבא עליה יהיו עם עדים. והוא מעשה ברב ורב יהודה שהיתה אשה מהלכת לפניהם, ואמר רב הגבה רגלך ולך מהר מקמיה גיהנם, טען לו הרי אתה פוסק בשני כשרים ואשה אחת, מותר. אמר לו מי אמר שבכשרים כמונו מותר, יתכן שדווקא כגון רבי חנינא בר פפי וחביריו, שמסרו את נפשם כדי להנצל מעבירה.**
2. **רב: מלקין על הייחוד מלקות מרדות. אבל אין אוסרין את האשה על בעלה על הייחוד. באיזה אשה מלקין? בפנייה. אבל בייחוד של אשת איש, לא, כדי שלא יצא לעז שזינתה ובניה ממזרים. אמנם מר זוטרא היה מלקה אף אשת איש, והיה מכריז שמלקה משום ייחוד ולא משום זנות. אמנם רב אשי לא נהג כך, כיון שחשש שיש מי שישמע על המלקות ולא ישמע את ההכרזה. עוד למדנו - רב: מלקין על לא טובה השמועה. וכן נהג מר זוטרא מותיב והיה קורא לפניו: "אל בני, כי לא טובה השמועה".**
3. **באלו אופנים אין חוששים ליחוד?**
 - א. רבה: אשת איש שבעלה בעיר.
 - ב. רב יוסף: וכן אם יש בבית שבו הם שוהים פתח פתוח לרשות הרבים. מעשה ברב ביבי שהזדמן לבית רב יוסף, לאחר שאכל עם רב יוסף ואשתו בעליה, הם ירדו למטה, אמר רב יוסף לבני ביתו: טלו את סולם המדרגות של העליה, כדי שלא יוכל רב ביבי לרדת ולהתייחד עם אשתי כאשר אצא מהבית. ואף שבעלה בעיר כיון שאשת רב יוסף היתה בעלת בריתו, לבה גס עמו, לכן היה חשש ליחוד אף שהיה בעלה בעיר.
4. **בית שיש לו שני חדרים, זה לפניו מזה, האם חוששים מיחוד?**
 - א. **רב כהנא** - אם האנשים שוהים מבחוץ בחדר החיצון, והנשים מבפנים בחדר הפנימי, אין חשש ייחוד, שהרי אין האיש שבחיצון צריך לעבור דרך הפנימי, ואף שאם תרצה אחת מהנשים לצאת היא תעבור דרך החדר החיצון, אין בכך כלום, שהרי אשה אחת מתייחדת עם שני אנשים. אבל הפוך אסור שמא יצא אחד מהאנשים החוצה, ויעבור דרך החיצון, וייתיחד עמהן.
 - ב. **במתניתא תנא להיפך** - אם האנשים נמצאים בחדר החיצון, והנשים בפנימי, יש חשש שמא יכנס אחד מהם לפניו בלא שירגישו חבריו בכך. אבל אם הנשים מבחוץ, אין חשש, אף אם תכנס אחת מהנשים פנימה, הרי אשה אחת מתייחדת עם שני אנשים. ואף אם אחד מהאנשים יצא החוצה לחדר הנשים, אין איסור. שהרי ירא הוא, שמא יצא אחד מחביריו. לפיכך פסק אב"י - לחומרא ולאסור את שתיהם. מצינו שאב"י, בזמן שהיה מתקבץ הקהל, היה מסדר שורות של קנקני חרס, בין מקום האנשים למקום הנשים, שאם יעברו ירעישו הקנקנים. רבא היה מסדר שורות קנים.
 - ג. **אמר אבין** - זמן התורפה של כל ימות השנה הם ימי הרגלים, שאז מתקבצים אנשים ונשים יחד לשמיעת הדרשה, והם נושאים ונותנים זה עם זה.
5. **אלו מעשים הובאו אשר ניתן ללמוד מהם מהו כוחו של היצר הרע?**
 - א. מעשה בשבויות שבאו לנהרדעא. צוה רב עמרם חסידא לפדותן. העולם לעלייתו ונטלו את מדרגות העליה מתחתיהן. שחלפה אחת מהן על יד פתח הארובה נפל אור בבית דרך פי העליה, לפי שהיו פניה מאירות ביותר. לקח רב עמרם את סולם המדרגות, כדי לעלות לעליה, ולתובעה לדבר עבירה. ואף שהיו המדרגות כבדות ביותר, שלא יכלו אפילו עשרה אנשים להרימן, התגבר כוחו של רב עמרם והגביהן לבדו. כשהגיע לאמצע המדרגות, פיסק את רגליו, והרים קולו 'נפל נורא [דליקה] בי עמרם' ועשה כן, כדי שיתאספו כולם, ועל ידי שיתבייש מהם ימנע מעבירה. אמרו לו רבנן ביישתנו, אמר להם: מוטב, שתתביישו כאן, ולא תתביישו בי בעולם הבא. המשך-

השביעי רב עמרם ליצר הרע, שיצא ממנו, ויצא בדמות עמוד אש. ואמר רב עמרם ליצר הרע: אף שאתה אש ואני בשר, הצלחתי להתגבר עליך.

ב. רבי מאיר הוה מתלוצץ בעוברי עבירה, שהיה אומר: אם היו רוצים, היו יכולים להתגבר על יצרם, משום שדבר קל הוא. יומא חד, נדמה לו השטן בדמות אשה, ועמד בעברו השני של הנהר. רצה רבי מאיר לעבור את הנהר כדי לתובעה לעבירה. ולא הוה ספינת מעבורת, תפס רבי מאיר את החבל והחל לעבור בו, כשהגיע לחצי מאורך החבל, עזבו יצרו. אמר לו השטן: אם לא היו מכריזים ברקיע "הזהרו ברבי מאיר ותורתו", הייתי עושה את דמיון לשווי של שתי מעות, כלומר, כדבר שאין בו ערך.

ג. מעשה דומה אירע גם עם רבי עקיבא.
ד. פלימו היה רגיל לומר כל יום חץ בעיניך, שטן. הגמרא מתארת כיצד הצליח לחדור אליו לביתו, ובסופו של דבר השטן ביקש ממנו שלא יאמר כך, אלא יאמר 'רחמנא נגער ביה בשטן'.

ה. רבי חייא בר אשי - היה מתפלל בנפילת אפים 'הרחמן יצילנו מיצר הרע' יום אחד שמעה זאת אשתו, אמרה: הלא כבר כמה שנים שהוא פורש ממני מחמת זקנתו, ולשם מה עדיין חושש הוא מיצר הרע?

יום אחד היה לומד בגינתו, קשטה אשתו את נפשה, בקישוטי בשמים ואפרסמון, שאלה מי את אמרה לו: אני 'חרותא' [שם זונה] תבעה רבי חייא בר אשי לדבר עבירה, ואף התאמץ להביא לה רימון מראש האילן נמצא בענף קטן שבראש האילן הזה. כשחזר לביתו הבעירה אשתו את התנור, נכנס בתנור מרוב צער שנכשל, וסיפר לה את המעשה, גילתה שזאת היא הייתה. לא האמין לה עד שהביאה לו את הרימון. אמר לה: אע"פ שלא עברתי שום עבירה בכך, עדיין צריך אני כפרה. כי התכוונתי לאיסור, וכל ימיו של אותו צדיק היה מתענה, עד שמת באותה מיתה.

וכן מצינו לגבי אשה שנדרה והפר לה בעלה את נדרה ולא ידעה, שאפילו על כוונת חטא בלבד צריך כפרה.

6. רבי עקיבא, כשהיה מגיע לפסוק "ה' יסלח לה", היה בוכה. מדוע?
ומה מי שנתכוין לאכול בשר חזיר, ועלה בידו לאכול בשר טלה, אמרה תורה שהכונה לחטוא בלבד צריכה כפרה וסליחה. מי שנתכוין לאכול בשר חזיר, ועלה בידו לאכול בשר חזיר, על אחת כמה וכמה. כיוצא בדבר בהיפוך הדברים - אדם שחטא בשגגה: "ולא ידע ואשם, ונשא עונו". מי שנתכוין לאכול חלב, ועלה בידו לאכול חלב, על אחת כמה וכמה שצריך כפרה.

7. שנינו במשנה: מתייחד אדם עם אמו. כיצד הדין לדור עם קרובותיו?
א. רב אסי - מתייחד אדם עם אחותו לפרקים. אבל לא ידור עמה באופן קבוע. ודר עם אמו ועם בתו, אף בקביעות, כיון שכבר בטלו אנשי כנסת הגדולה ליצר הרע זה.
ב. שמואל - אסור להתייחד עם כל עריות שבתורה, ואפילו עם בהמה. ואף אמו ובתו ואחותו בכלל. ואינו סובר כמשנתנו אלא כברייתא החולקת, ר' מאיר נזהר להתייחד עם בתו.
רבי טרפון נזהר להתייחד עם כלתו, לגלג עליו אותו תלמיד, ולא היו ימים מועטים, עד שנכשל אותו תלמיד בחמותו.

8. אלו הנהגות מצינו אצל האמוראים בזהירות מהתייחדות עם בהמה?
א. אביי - כשהיה בשדה היה מונע את הבהמות מלהיות בכל השדה.
ב. רב ששת - היה מעביר את הבהמות לצדו השני של גבול השדה.
ג. רב חנן - ראה את רב כהנא שהוא יושב ולומד, ועמדה בהמה לפניו, שאלו האם לא סובר כהברייתא, שאסור לו לאדם להתייחד אפילו עם בהמה?!
ענה לו שלא שם לב.

9. מתייחד עם שתי נשים - אם הן שונאות זו לזו. כגון מי?
א. עם שתי "יבמות". דהיינו, שתי נשים הנשואות לשני אחים.
ב. עם שתי נשים של איש אחד.
ג. וכן עם אשה וחמותה, וכן עם אשה ובת חמותה, וכן עם אשה ובת בעלה, שכולן שונאות זו לזו.
וכן מותר להתייחד עם אשה גדולה, כשנמצאת אתה גם תינוקות שיודעת טעם ביאה, ואין מוסרת עצמה לביאה.

10. שנינו ישן עמהם [אמו ובתו] בקירוב בשר. ואם הגדילו, זו ישנה בכסותה וזה ישן בכסותו. כמה נחשב הגדילו?
א. רב אסי: תינוקת - בת 9 ויום. תינוק - בן 13 ויום.
ב. איכא דאמרי: תינוקת - בת 12 ויום, ותינוק - בן 13 ויום. ולשתי הלשונות אין הם גדולים אלא בכדי שיהיו "שדים נכונו ושערך צמח". המשך-

11. רב חסדא: אם היא בושה לעמוד לפני אביה ערום, אסור לו לישון עמה בקירוב בשר. מה הטעם?

יצר אלבשה. מעת שהיא בושה בגילוי גופה, סימן הוא שכבר התעורר בה יצרה.

מעשה ברב אחא בר אבא שהזדמן לבית רב חסדא חתנו, ולקח את בת בתו והניחה בחיקו, אמר לו וכי אינך יודע שכבר היא אשת איש?
ענה לו: מאחר שקידשת אותה בקטנותה, עברת על דברי רב סובר: אסור לאדם שיקדש את בתו קטנה, עד שתגדיל ותאמר: בפלוני אני רוצה!
טען לו הרי אתה עברת על דברי שמואל שאמר: אין משתמשים באשה, ואילו אתה משחק עמה.
ענה לו: אני סובר כמו מימרא אחרת של שמואל: שהכל תלוי בכוונה.